

סוכה פרק ראשון סוכה

(א) נכרית לה: פסחים
מז: (ג) עירובין עה:
אהלות פט"ו מז:
(ג) ומוספתא דלילת
פט"ו ה"ה עירובין עט:.
(ד) לקמן ח.

גליון הש"ס

תוב' ד"ה והוציא וכו'
בשפתא בהרי סבך כשר.
ע"י לקמן דף ט ע"ב מוס'
ד"ה ה"ה ק"ה מלוקק:

מוסף רש"י

בית. שמואלת מת זכור
ומלאהו עפר או זכריות
וביטלו מבוטל והו' טומאה
רצוה שאין לה אהל
לעמיה וקובעת ועולה עד
לקרקע והמאהיל על הגג
טמא וכל טומאה שאין
לה אהל טמא כזאת
ועולה עד הקרקע כדמכר
בבבית פסקה מי שמו
(שורבין שם). לא ביטלו
לא. צטל ואין הטומאה
צוקעת למעלה מן הגג,
שיש לה אהל לעמיה
(שם עט). הבן ואין
עתידי לפנותו. מלאהו
תבן ויודעין וא' שאינו כריך
לו מכל מקום לא ציטלו
בפירות, הרי הורה כעפר
הסם. כעפר הוא אט
יודעין אם עמיד לפנותו
או לא. דקמיה טמא,
עפר ועתידי לפנותו.
וידועין מי שפיתא דלא
קמיה הוא, הרי הורה
כסתם תבן. שאין אט
יודעין אם יפנהו אם לא,
דקמיה לא ציטלו (שם).
בית שפוחה וסיבך על
גביו. גג נפתח בצלמטו
רחוק מן הדפנות לכל ד'
וסבך על הפחת בצלמטו
ומלאהו מקום הבית. שהיא
פסולה משום משעה ולא
מן העשו, מפסקת בין
דפנות לבין כשר, אם יש
מן הכותל לסיבוכי ד"א
פסולה. דבארבע אמות
לא נאמר למשה מימי
זמן עקומה, אצל כפומת
כשרה. הלכה למשה מימי
רואין תקרת הבית כאלו
היא הדופן שנעקת למעלה
ואין כאן סבך פסול לפסול
הסוכה ולא י"ש מתח זה
(לקמן ז).

רבינו הגנאל

אע"ג דביטולן לא הו'
מיטו, בטלה דעתו אצל
כל אדם שאין אדם נוהג
במקום עפר ואבנים, כריס
וכסתות. תבן וביטלו הו'
מיטו וכל שכן עפר
הבן. כגון שהסכים
שלא ליטלו משם לעולם.
תבן ואין עתיד לפנותו
ועפר סתם, מחלוקת ר'
יוסי ורבנן. לר' יוסי בטל
לרבנן לא בטל. דתנן
בית שמיאלו עפר נ"יא:
הבן או צרורות וביטולן,
דייקין מניה מודקתין
וביטולן מכלל שאם לא
ביטלו מפורש אלא בסתם
אינן מבוטלים. ותני עלה,
ר' יוסי אומר תבן ואין
עתידי לפנותו, הרי הורה
כעפר סתם וביטלו. עפר
ועתידי לפנותו, הרי הורה
כסתם תבן ולא ביטלו.
ש"מ תבן ואין עתיד
לפנותו לתנא דידן לא
בטל, לר' יוסי בטל, וכן
עפר סתם לר' יוסי בטל,
לתנא דידן דקמי צרורות

ואע"ג דבטלינהו. לכל שצעה צטלה דעתו אלל כל אדם ואין ציטולו
ציטול: סבן וציטולו. צפיו לשצעה: סבן ואין עמיד לפנותו. ולל
יצטרך לפנותו כל ימי החג ומיהו לא צטלו ממש צפיו: או עפר.
נתן צו סתם ואין ידוע אם עמיד לפנותו אם לאו: מחלוקת ר' יוסי

ואע"ג דבטלינהו במלכה דעתו אצל כל אדם. לא דמי לרנניק דפ'
חלון (עירובין דף עט). דלכא למאן דלמר דלפילו לרנניק
מבטל איניש: ב"ת שמיאלו תבן או צרורות וביטלו במלך. כך
היא הגירסא בכל הספרים כאן ובפרק חלון (שם דף עט): דמיייתי לה

אמתייתין דחריץ שצין שתי חצירות
מלא קש או תבן מערבין שנים ואין
מערבין אחד מלא עפר או מלא
לרורות מערבין אחד ואין מערבין
שנים והיה משנה צמקת אהלות
פט"ו ולא כתב שם תבן אלא עפר
או לרורות ומשום דמיייתי לה הכא
ובעירובין אסתן טעו להגיה הספרים
תבן צמקוס עפר ולא גרסינן נמי
צמקת אהלות וציטלו צטל אלא
טומאה צוקעת ועולה טומאה צוקעת
ויורדת והיא היא דהא צהא תליא
אלא שדך הש"ס לקרר משניות של
סדר טהרות כשמציאם ואין [ולומר]

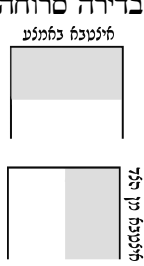
בר א מ"י פ"ד מהל'
סוכה הל' יג טו"ש"ע
א"ח ס"י מל"ג ס"ד:
בה ב מ"י שם וסמג עשין
ס"ג וטו"ש"ע שם
ומ"י פ"ד מהל' טומאת
מת הלכה ג:
בו ג מ"י פ"ד מהלכות
סוכה הלכה יג וסמג
וטו"ש"ע שם סע"ף ג:
בו ד מ"י פ"ה שם הלכה
ג טו"ש"ע שם סע"ף
ט:
בה ח מ"י פ"ד שם הלכה
יג טו"ש"ע שם סע"ף
ה:
בכ ו מ"י שם טו"ש"ע שם
סע"ף ו:
ז ד מ"י שם טו"ש"ע שם
סע"ף ז:
לא ח מ"י שם הלכה טו
טו"ש"ע שם סע"ף י:

רבינו הגנאל (המשך)
וביטולן. מכלל דסמא
לא בטלי. היתה גבוהה
מכ' אמה והוצין יורדין
לתוך כ' רואים אם צילתן
של הוצין הללו מרובין
מחמתן. כשרה, דחשבינן
אלו הוצינן תן הן הסבך.
היתה גבוהה עשרה טפחים
ועולה יורדין לתוך עשרה
טפחים. (ד) דחה רבא דברי
אביי ואמר דירה סרוחה
היא ופסולה. היתה גבוהה
מעשרים [אמה] ובנה
בה איצטבא כנגד דופן
האמצעי על פני כל
הסוכה, ויש בזה האיצטבא
ד' טפחים שהן הכשר
סוכה קטנה כשרה. בנה
מאן תנא אהלות רבי יוסי היא ופריך
אי רבי יוסי איפכא שטעינן ליה בין
אתנן בין לרורות פריך מטעמא
דפרישית אע"ג דלא קמי תבן
צמתי' דאהלות והא דפשיטא לן
הכא דתבן וציטלו הו' מעוטא אפי'
לרבנן דייק לה מדקמתי צמתייתין
דאהלות אפילו כרי של תוואה
דמהני ציטול כ"ש בתבן והא דקאמר
עפר סתם מחלוקת רבי יוסי ורבנן
הו' מצי למימר דעפר ואין עמיד
לפנותו נמי פליגי לרבנן לא ציטלו
אלא א"כ צטלו ואין עמיד לפנותו
לא היינו ציטלו כדמוכח הכא אלא

הכותל לסיבוכי ד"א פסולה הא פחות מאי
כשרה מהו דתימא התם הוא דחויא לדופן
אבל הכא דלא חויא לדופן אימא לא קמ"ל
היתה גבוהה מכ' אמה ובנה איצטבא
באמצעיתה אם יש משפת איצטבא
ארבע אמות לכל רוח ורוח פסולה פחות
מארבע אמות כשרה מאי קא משמע לן
דאמרינן דופן עקומה היינו תך מהו דתימא
דופן עקומה מרוח אחת אמרינן אבל כל רוח
ורוח לא קא משמע לן היתה פחותה מי'
אם יש משפת חקק ולכותל ג' טפחים פסולה
פחות
משום ר' יוסי נקט עפר סתם דלפילו צמקת קצטיל ולא חש להאריך
לומר תבן ועפר שאין עמיד לפנותו עפר סתם מחלוקת:
והוצינן יורדין בתוך ב'. וא"מ כשצלתו מפרש מחמתו אמאי
כשרה הא אי קלשת היו הוצינן נופלין כדאשכחן
בעירובין (דף ג). גזי מקלפת סבך בתוך כ' ומקלפת סבך למעלה
דפסלינן הסוכה דפי קלשת לה הו' לה חמתה מרובה מללתה
ועל כורחין פי' לפי שלא יכול להתקיים הסבך בתוך עשרים
דמחמת קלישותו יצא הרוח ויפזר או יפול דאין לפרש אפילו
היה מתקיים כך הוה ליה חמתו מרובה שצוה לא היו מכשירין
איך אמוראי דהתם כיון דאין ללתה מרובה אלא על ידי
סבך של מעלה מבי' הוה ליה סבך פסול *מטקפול צדיי סבך
כשר ויש לומר דהכא יש לנו להכשיר יותר שיש רוב הוצין
וראויין הן להתקיים צקל כך אם היה שם דצר הסומכת:
פחות

פחות
משום ר' יוסי נקט עפר סתם דלפילו צמקת קצטיל ולא חש להאריך
לומר תבן ועפר שאין עמיד לפנותו עפר סתם מחלוקת:
והוצינן יורדין בתוך ב'. וא"מ כשצלתו מפרש מחמתו אמאי
כשרה הא אי קלשת היו הוצינן נופלין כדאשכחן
בעירובין (דף ג). גזי מקלפת סבך בתוך כ' ומקלפת סבך למעלה
דפסלינן הסוכה דפי קלשת לה הו' לה חמתה מרובה מללתה
ועל כורחין פי' לפי שלא יכול להתקיים הסבך בתוך עשרים
דמחמת קלישותו יצא הרוח ויפזר או יפול דאין לפרש אפילו
היה מתקיים כך הוה ליה חמתו מרובה שצוה לא היו מכשירין
איך אמוראי דהתם כיון דאין ללתה מרובה אלא על ידי
סבך של מעלה מבי' הוה ליה סבך פסול *מטקפול צדיי סבך
כשר ויש לומר דהכא יש לנו להכשיר יותר שיש רוב הוצין
וראויין הן להתקיים צקל כך אם היה שם דצר הסומכת:
פחות

ואע"ג דבטלינהו [לכולהו] משום ^ה דבטלה
דעתו אצל כל אדם *תבן ובטלו הו' מיטו
וכל שכן עפר ובטלו תבן ואין עתיד לפנותו
ועפר סתם מחלוקת ר' יוסי ורבנן דתנן ^ה בית
בשמיאלו תבן או צרורות וביטלו מבוטל
ביטלו אין לא ביטלו לא ותני עלה ^ה רבי יוסי
אומר תבן ואין עתיד לפנותו הרי הוא כעפר
סתם ובטל עפר ועתידי לפנותו הרי הוא כסתם
תבן ולא בטיל היתה גבוהה מעשרים אמה
והוצין יורדין בתוך כ' אמה אם צלתם מרובה
מחמתם כשרה ואם לאו פסולה היתה גבוהה
^ה טפחים והוצין יורדין לתוך ו' סבר אביי
למימר אם חמתם מרובה מצלתם כשירה
א"ל רבא דהא דירה סרוחה היא ואין אדם דר
בדירה סרוחה היתה גבוהה מעשרים אמה
ובנה בה איצטבא כנגד דופן
האמצעי על פני כולה ויש
בה הכשר סוכה כשרה וימן
הצד אם יש משפת איצטבא
לכותל ד"א פסולה פחות
מארבע אמות כשרה מאי
קא משמע לן דאמרינן דופן
עקומה תנינא ^ה בית שנפחת
וסיבך על גביו אם יש מן

הכותל לסיבוכי ד"א פסולה הא פחות מאי
כשרה מהו דתימא התם הוא דחויא לדופן
אבל הכא דלא חויא לדופן אימא לא קמ"ל
היתה גבוהה מכ' אמה ובנה איצטבא
באמצעיתה אם יש משפת איצטבא
ארבע אמות לכל רוח ורוח פסולה פחות
מארבע אמות כשרה מאי קא משמע לן
דאמרינן דופן עקומה היינו תך מהו דתימא
דופן עקומה מרוח אחת אמרינן אבל כל רוח
ורוח לא קא משמע לן היתה פחותה מי'
אם יש משפת חקק ולכותל ג' טפחים פסולה
פחות

דסתם סוכה כרת לשצעה דפנות כי מתייתין והרציעת היא כולה
פחת: על פני כולה. שמיגעין צ' ראשי האיצטבא לצ' דפנות
הלדדין ואיצטבא הוא צבין אבנים וטיט אם יש זה באיצטבא
שיעור הכשר סוכה קטנה שצעה טפחים ומשהו דהיינו ראשו
ורצו ושלתו: כשרה. כל הסוכה שיש לה ג' דפנות והיא הכשר
סוכה אפי' מן האיצטבא והאלה דמנינן חללה מראש האיצטבא
ומעלה ונמלא דופן אמנעי כולו כשר ודפנות הלדדים כרחב
האיצטבא הוכשרו זה הרי כאן סוכה קטנה כשרה ואמרינן לקמן
(דף יט). פסל היואל מן הסוכה נידון כסוכה ומפרשינן ליה אם יש
הכשר סוכה צימד ועוד ד' סוכה משם והאלה פסל היינו סבך
העשוי בצסולת גורן וקצ שזוהו דרכן ליעשות ויואל מהכשר סוכה
שאין לו הכשר דפנות נידון כסוכה הלכך כל הסוכה כמות שהיא
גדולה כשרה: מן האד. כגון אם בנה האיצטבא על פני אחד
מדפני הלדדים: אם יש משפת איצטבא ולכותל. השני שהרחיקו
ממנו ד' אמות: פסולה. דלא הוכשרו באיצטבא זו אלא שתי דפנות אותו ססמוך לה מן האד והאמנעי שראש האיצטבא מגיע
לו: פחות מדי' אמות כשרה. שאף הוא הוכשר על ידה דקי"ל (לקמן דף יט): הלכה למשה מסיני דמכשירי סוכה על ידי עקימת
דופן עד ארבע אמות חסר משהו ורואין סבך העליון המחוזר לדופן הרחוק כאלו הוא מן הדופן עצמו ועקוס עד כנגד שפת
האיצטבא. וכאן מודדין את גובהן משפת האיצטבא ולמעלה ואף על פי שמתחמיו נמשך כלפי חוץ והואיל וראשו אינו כלה
ע"כ זהו גובה חללה והרי נתמעט חללה נתמחיו: צים שנפחת. גגו וגגין שלהם חלקים הן ושוין ולא משופעים ונפחת
הגג בצמנעו: וסיבך. בסבך כשר על פי הפחת ונמלא סבך הכשר מופלג מן הדפנות לכל ד': פחות מארבע אמות כשרה.
שדופני הבית נעשין לה דפנות והתקרה פסולה המפסקת צינתיים רואין אותה כאלו היא מן הדופן ועקס הדופן עד כאן ואין
כאן סבך פסול אלא דופן ומחוזר לסבך כשר: הסס הוא. דלמר דופן עקומה משום דדופן דידה חזי לדופן דאיו גבוה
מכשעור ואין כריך לעקמו אלא כדי לקרבו לסבך: אבל הכא דלא חזי לדופן. ועקימותו משום דליתחזי למיהו דופן הוא לא
אמר קא משמע לן: וחקק זה. גומא בצמנעו: כדי להשלימה לעשרה. כנגד הגומא וצאומה גומא הכשר סוכה באורך ורוחב:
פחות

פחות